

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 20 februari 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1945/46, i vad avser handelsdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Statens allmänna fastighetsfond.

1:o) **Säkerhetsanstalter för sjöfarten.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bilaga 8, punkt 1 s. 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 januari 1945) föreslagit riksdagen att till Säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 575 000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som i särskilt utlåtande denna dag tillstyrker anvisande å driftbudgeten under tionde huvudtiteln av ett anslag å 800 000 kronor för säkerhetsanstalter för sjöfarten, får med åberopande av vad som därvid anförts hemställa,

att riksdagen må till *Säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 575 000 kronor.

Statens utlåningsfonder.

2:o) **Fonden för hantverks- och småindustrikredit.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 2, s. 1 och 2), att återstående medel å det för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till fonden för hantverks- och småindustrikredit måtte få disponeras under budgetåret 1945/46.

Vid 1941 års riksdag (prop. nr 306; r. skr. nr 505) beslöts inrättandet av en statlig fond, benämnd fonden för hantverks- och småindustrikredit, vilken förvaltas av riksbanken. Enligt för användningen av denna fond gällande bestämmelser, meddelade i kungörelsen den 19 december 1941 (nr 964) angå-

ende lån från fonden för hantverks- och småindustrikredit, må lån från fonden beviljas allenast inom distrikt av riket, i vilket finnes av Kungl. Maj:t godkänd ekonomisk förening med uppgift att främja hantverk och småindustri inom föreningens verksamhetsområde genom att anskaffa lån åt medlemmar, som idka sådan rörelse (garantiförening). Såsom kapital för fonden anvisades å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 2 miljoner kronor, och hemställde Kungl. Maj:t den 19 december 1941 till fullmäktige i riksbanken att disponera anslaget för överförande till fonden i den mån så erfordrades för tillgodoseende av det med fonden avsedda ändamålet. På framställning av fullmäktige har Kungl. Maj:t den 1 september 1944 medgivit, att berörda reservationsanslag finge för därmed avsett ändamål disponeras även under budgetåret 1944/45.

I skrivelse den 18 oktober 1944 hava *fullmäktige i riksbanken* hemställt, att för budgetåret 1945/46 till ifrågavarande fond måtte anvisas ett investeringsanslag å 2 miljoner kronor, enär efter utgången av budgetåret 1944/45 det för budgetåret 1941/42 till fonden anvisade anslaget enligt gällande bestämmelser icke längre står till förfogande utan riksdagens medgivande. I skrivelsen hava fullmäktige anmält, att anslaget hittills icke tagits i anspråk, enär först nyligen ett antal av de garantiföreningar, vilkas medverkan enligt gällande bestämmelser erfordras för utlämnande av lån från fonden, kommit till stånd och fått sina stadgar fastställda av Kungl. Maj:t.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande.

På grund av vissa organisatoriska svårigheter ha hittills endast förberedande åtgärder blivit vidtagna för igångsättandet av ifrågavarande låneverksamhet. Förutsättningar synas emellertid numera finnas för att verksamheten inom en nära framtid skall få en icke alltför ringa omfattning. Med hänvisning till bankofullmäktiges skrivelse får jag därför förordra, att riksdagens medgivande inhämtas till att det för ändamålet anvisade anslaget å 2 miljoner kronor må disponeras jämväl under budgetåret 1945/46.

Under erinran att jämlikt 1928 års riksdags beslut reservationsanslag icke må stå till förfogande längre än till och med tredje budgetåret efter det, å vars riksstat anslaget blivit sist uppfört, tillstyrker utskottet, att riksdagen lämnar Kungl. Maj:t det under förevarande punkt begärda medgivandet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att återstående medel å det för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till fonden för hantverks- och småindustrikredit måtte få disponeras under budgetåret 1945/46.

3:o) **Lotsverkets båtlånefond.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 2—4) att till Lotsverkets båtlånefond för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

Vid 1937 års riksdag (prop. nr 164; r. skr. nr 310) beslöts inrättandet av en statlig fond, benämnd lotsverkets båtlånefond, varifrån lån må utlämnas till lotspersonal för anskaffande av motorbåtar för tjänstebruk eller för reparation eller ombyggnad av sådana båtar. Enligt Kungl. Maj:ts brev till lotsstyrelsen den 4 juni 1937 och den 30 juni 1938 gäller beträffande berörda fond, att fonden skall stå under lotsstyrelsens förvaltning och av styrelsen i dess räkenskaper redovisas å en särskild diversemedelstitel, att ränta och amortering å lån från fonden skola i den ordning, lotsstyrelsen bestämmer, uppdebiteras å fonden, allt eftersom dylika medel inflyta, samt att under visst budgetår till fonden influtna räntor vid utgången av budgetåret skola tillföras den å riksstaten uppförda inkomsttiteln »Övriga kapitalfonder». Såsom kapitaltillskott till fonden hava under fonden för förslag till statsverket anvisats reservationsanslag av för vartdera budgetåren 1937/38 och 1938/39 300 000 kronor, för budgetåret 1940/41 350 000 kronor och för budgetåret 1941/42 250 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1944 har *lotsstyrelsen* hemställt, att till ifrågasvarande fond måtte för nästa budgetår anvisas ett investeringsanslag av 300 000 kronor, vilket belopp ansetts erforderligt för att fonden skall kunna under nästa budgetår tillgodose därunder uppkommande lånebehov. Detta behov har beräknats till omkring 450 000 kronor, medan allenast 150 000 kronor beräknas stå till förfogande utan ny kapitalinvestering.

Departementschefen har tillstyrkt lotsstyrelsens förslag. I samband härmed har departementschefen erinrat om att vid inrättandet av lotsverkets båtlånefond liksom även av tullverkets båtlånefond de för verksamheten erforderliga medlen ansågos böra anvisas under fonden för förslag till statsverket. I syfte att ernå en enhetligare redovisning av statens utlåningsverksamhet har departementschefen nu ansett sig böra föreslå, att lotsverkets båtlånefond överföres till statens utlåningsfonder. Den av 1943 års riksdag godkända normalräntan för lån från statens utlåningsfonder samt det av 1941 års riksdag lämnade bemyndigandet att efterskänka fordran på grund av gäldenärs eller borgensmans konkurs eller obestånd borde samtidigt därmed få bli tillämpliga på lån från fonden. Även för tullverkets båtlånefond borde enahanda regler fastställas. Det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i ämnet, därest riksdagen förklarar sig icke hava något att erinra mot vad som sålunda förordats. Övergången till normalränta, vilken borde avse endast nya lån, komme icke att påverka statsverkets nettoutgifter för verksamheten.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ett investeringsanslag av 300 000 kronor till Lotsverkets båtlånefond för nästkommande budgetår.

Mot det föreslagna överförandet till statens utlåningsfonder har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet har icke heller något att erinra mot att den av 1943 års riksdag godkända normalräntan för lån från statens utlåningsfonder samt det av 1941 års riksdag lämnade bemyndigandet att

efterskänka fordran på grund av gäldenärs eller borgenärs konkurs eller obestånd bliva tillämpliga på lånen. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de bestämmelser i ämnet, som med anledning härav erfordras.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till *Lotsverkets båtlånefond* för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

Fonden för förlag till statsverket.

4:o) **Komplettering av vissa oljelagringsanläggningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 4) och under erinran, att riksdagen å tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår anvisat ett belopp av 225 000 kronor av för ändamålet beräknade erforderliga 525 000 kronor och att nu förevarande medelsanvisning alltså avser anslag för bestridande av återstoden av de beräknade kostnaderna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Komplettering av vissa oljelagringsanläggningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

Stockholm den 20 februari 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 29.
